

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen konsulipalvelulaiksi ja ulkoasiainhallinnosta annetun lain 6 ja 8 §:n kumoamisesta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 283/1998 vp konsulipalvelulaiksi ja ulkoasiainhallinnosta annetun lain 6 ja 8 §:n

kumoamisesta. Eduskunta, jolle ulkoasiainvaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 24/1998 vp, on hyväksynyt seuraavat lait:

Konsulipalvelulaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa konsulipalveluilla tarkoitetaan konsulisuhteita koskevan Wienin yleissopimuksen (SopS 50/1980) 5 artiklassa mainittuja sellaisia konsultehtäviä, joita Suomen ulkomaanedustukseen kuuluvat diplomaattiset edustustot ja konsuliedustustot (*edustusto*) voivat suorittaa yksityisen henkilön tai yhteisön avustamiseksi tai niiden etujen ja oikeuksien valvomiseksi ja joiden suorittaminen kuuluu ulkoasiainhallinnon tehtäviin tämän lain nojalla, jollei palvelun antamisesta toisin säädetä tai määrätä.

2 §

Konsulipalvelun saaja

Jos konsulipalvelun antamisesta ei toisin säädetä, tämän lain 3—10 luvussa tarkoitettuja konsulipalveluja annetaan suomalaiselle yhteisölle sekä henkilölle, joka on Suomen kansalainen taikka sellainen Suomessa pysyvästi asuva ulkomaalainen, jolla on oikeus tai jolle on myönnetty lupa oleskeluun tai työntekoon pysyvässä tai siihen verrattavassa tarkoituksessa Suomessa.

Pohjoismaan kansalaiselle annettavista palveluista määrätään Islannin, Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan välillä tehdyn yhteistyösopimuksen (SopS 28/1962) 34 artiklassa. Euroopan unionin kansalaisen oikeudesta saada palveluja toisen jäsenvaltion diplomaatti- ja konsuliviranomaisilta määrätään Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 8 c artiklassa.

Tämän lain 4 ja 10 luvussa tarkoitettuja konsulipalveluja voidaan antaa erityisestä syystä myös muulle ulkomaalaiselle. Ulkomaiselle yhteisölle voidaan erityisestä syystä antaa 10 luvussa tarkoitettuja konsulipalveluja.

3 §

Virka-apu

Ulkoasiainministeriö ja edustustot antavat pyynnöstä virka-apua Suomen viranomaiselle, jos siitä on erikseen säädetty tai jos virka-avun antamista voidaan muutoin pitää perusteltuna.

4 §

Yleinen etujen ja oikeuksien seuranta

Ulkoasiainministeriö ja edustustot seuraa- vat yleisesti 2 §:n 1 momentissa tarkoitettujen henkilöiden ja yhteisöjen etujen ja oikeuksien toteutumista ulkomailla ottaen huo-

mioon kansainvälisesti hyväksytyt ihmisoi-
keudet ja muut kansainväliset veloitteet.

5 §

Yleinen neuvonta

Ulkoasiainministeriö ja edustustot antavat 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuille henkilöille ja yhteisöille mahdollisuuksien mukaan yleistä neuvontaa edustuston toimipiirin erityisolosuhteista sekä asioissa, jotka liittyvät etuja ja oikeuksia koskevien asioiden hoitamiseen vieraan valtion viranomaisessa.

6 §

Konsulipalveluja koskevat yleiset rajoitukset

Ulkoasiainministeriön ja edustustojen tulee hoitaa konsulipalvelut ottaen huomioon edustuston toimipiirin lait ja määräykset, yleinen kansainvälinen oikeus sekä Suomea sitovat kansainväliset sopimukset.

Ulkoasiainministeriö, edustusto tai niiden henkilökuntaan kuuluva ei voi toimia konsulipalvelua hakevan oikeudenkäyntiavustajana tai -asiamiehenä taikka oikeudellisena neuvonantajana.

7 §

Neuvonnan ensisijaisuus ja hakijan tiedonantovelvollisuus

Ennen tässä laissa tarkoitettuihin muihin toimenpiteisiin ryhtymistä konsulipalvelun hakijaa neuvotaan ja ohjataan asiansa hoitamiseksi.

Tämän lain 3—10 luvussa tarkoitettuihin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä, jos hakijan ei muutoin ole mahdollista hoitaa asiaansa.

Hakijan on annettava ulkoasiainministeriölle ja edustustolle tietoja ja selvityksiä, jotka ovat tarpeen konsulipalvelun antamiseksi sekä muutoinkin edistettävä palvelun antamista asiassa.

2 luku

Hallinto

8 §

Ulkoasiainministeriön tehtävät

Konsulipalveluja koskeva yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat ulkoasiainministeriölle.

Ulkoasiainministeriö neuvoo, ohjaa ja avustaa tarpeen mukaan edustustoa yksittäisen konsulipalvelun hoitamisessa.

9 §

Konsulipalvelujen hoitaminen edustustossa

Konsulipalveluja hoitavia edustustoja ovat suurlähetystöt, lähetystöt ja lähetetyn pääkonsulin, konsulin ja varakonsulin virastot.

Edustuston päällikön tehtävänä on valvoa edustuston toimipiirissä konsulipalvelujen hoitamista ja vastata niiden antamisesta.

Jos konsulipalvelua tarvitaan maassa, joka ei kuulu minkään edustuston toimipiiriin, ulkoasiainministeriö määrää konsulipalvelun hoitamisesta.

10 §

Kunniakonsulit

Kunniakonsuli voi hoitaa niitä konsulipalveluja, jotka hänelle kuuluvat tehtävänsä mukaisesti tai joita hoitamaan ulkoasiainministeriö on hänet valtuuttanut.

3 luku

Palvelut hädänalaisessa asemassa olevalle

11 §

Hädänalaisessa asemassa oleva

Tässä luvussa säädettyjä konsulipalveluja voidaan antaa sellaiselle tilapäisesti ulkomailla edustuston toimipiirissä oleskelevälle 2 §:n 1 momentissa tarkoitettulle henkilölle, jonka edustusto on todennut olevan hädänalaisessa asemassa sairauden, tapaturman, onnettomuuden, rikoksen kohteeksi joutumisen tai muun näihin rinnastettavan syyn vuoksi.

12 §

Hädänalaisessa asemassa olevan avustaminen

Edustusto neuvoo ja avustaa hädänalaisessa asemassa olevaa tarpeen mukaan yhteyden saamiseksi hänen lähiomaisensa tai muuhun henkilöön, sairaanhoidon saamiseksi, Suomeen kotiuttamisen järjestämiseksi, oikeusavun saamiseksi, rikosilmoituksen tekemiseksi sekä välttämättömän, tilanteen vaatiman muun avun saamiseksi.

Jos hädänalainen asema johtuu siitä, että henkilö on joutunut oikeudettoman vapaudenriiston kohteeksi, edustuston tulee lisäksi välittää tieto asiasta toimivaltaiselle viranomaiselle asianomaisessa valtiossa ja asianomaiselle Suomen viranomaiselle, avustaa tarpeen mukaan tietojen välittämisessä asiaa hoitavien viranomaisten ja oikeudettoman vapaudenriiston kohteeksi joutuneen välillä, avustaa välttämättömässä yhteydenpidossa asianomaisen ja hänen lähiomaisensa välillä sekä seurata asian hoitamista asianomaisen valtion viranomaisessa.

13 §

Varojen välittäminen ja taloudellinen avustaminen

Edustusto voi hakemuksesta välittää varoja ulkoasiainministeriön tilille etukäteen tehty talletusta vastaan tai myöntää taloudellista avustusta tarkoitukseen varattujen määrärahojen puitteissa hädänalaisessa asemassa olevalle henkilölle, jonka edustusto on todennut olevan kykenemätön ilman sen apua saamaan riittäviä varoja käyttöönsä välittömän hädän poistamiseksi.

Taloudellisena avustuksena edustusto voi myöntää:

- 1) vähäistä avustusta välittömän hädän poistamiseksi;
- 2) avustusta kotimatkaa varten takaisinmaksusitoumusta vastaan, jos talletuksen saaminen ei ole mahdollista; tai
- 3) avustusta kotimatkaa tai sairauden välttämätöntä ja tilapäistä hoitoa varten, jos talletuksen saaminen ei ole mahdollista eikä hädänalaisessa asemassa olevan ole mahdollista antaa takaisinmaksusitoumusta sairauden vakavuuden tai muun siihen verrattavan erityisen syyn vuoksi.

Vähäisen taloudellisen avustuksen arvo vähennetään edustuston mahdollisesti välittämistä varoista tai lisätään mahdollisesti tehtävään takaisinmaksusitoumukseen.

14 §

Taloudellisen avustuksen epäminen

Edustusto voi evätä taloudellisen avustuksen myöntämisen, jos:

- 1) hakija on avustusta hakiessaan tietoisesti antanut henkilöllisyyttään koskevia tai muita päätökseen vaikuttavia vääriä tietoja taikka salannut sellaisen seikan, joka olisi saattanut vaikuttaa päätöksen sisältöön;
- 2) hakija on aikaisemmin saanut edustuston myöntämään perusteettomasti taloudellista avustusta antamalla tietoisesti henkilöllisyyttään koskevia tai päätökseen vaikuttaneita vääriä tietoja taikka salaamalla päätöksen sisältöön vaikuttaneita seikkoja;
- 3) hakija on käyttänyt hänelle aikaisemmin myönnettyä avustusta muuhun kuin myönnettyyn tarkoitukseen; tai
- 4) hakija ei ole maksanut takaisin hänelle aikaisemmin myönnettyä avustusta.

4 luku

Palvelut kriisitilanteessa

15 §

Henkilökohtainen turvallisuus

Suuronnettomuuden, luonnononnettomuuden, ympäristöonnettomuuden, sodan, sisällissodan tai muun kriisitilanteen sattumassa tai uhatessa edustusto avustaa toimipiirissään oleskelevaa 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua henkilöä hänen henkilökohtaisen turvallisuutensa suojaamiseksi.

16 §

Evakuointi ja kotiuttaminen

Jos asianomaisen henkilökohtaisen turvallisuuden suojaaminen edellyttää, edustusto voi avustaa evakuoinnin järjestämisessä kriisi-alueelta lähimmälle turvalliselle alueelle tai kotimaahan.

Evakuoinnin ja kotiuttamisen järjestämiseen ryhdytään ainoastaan asianomaisen suostumuksella.

17 §

Avustamisessa huomioon otettavat tekijät

Edellä 15 ja 16 §:ssä tarkoitettuja avustamistoimenpiteitä ja niiden laajuutta harkittaessa sekä toimenpiteitä toteutettaessa otetaan huomioon kriisitilanne, muut olosuhteet, muiden Pohjoismaiden ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimenpiteet sekä edustuston tosiasialliset mahdollisuudet avustamiseen.

18 §

Yhteydenpito ja tiedon välittäminen

Edustusto avustaa mahdollisuuksien mukaan kriisitilanteessa tai sen uhatessa välttämättömässä yhteydenpidossa asianomaisen ja hänen kotimaassa olevan lähiomaisensa välillä.

Edustusto välittää tietoja ulkoasiainministeriölle kriisialueella olevista 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuista henkilöistä ja kriisitilanteen kehittymisestä.

Ulkoasiainministeriö tai edustusto voivat harkintansa mukaan tiedottaa tietyille alueelle matkustamista, siellä oleskelua tai alueelta poistumista koskevista olosuhteista.

5 luku

Palvelut vapautensa menettäneelle ja syytetylle

19 §

Vapautensa menettäneen välitön avustaminen

Jos edustuston toimipiirissä rikoksesta epäiltynä pidätetty, vangittu tai muulla tavoin vapautensa menettänyt taikka vapausrangaistusta suorittava 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilö (*vapautensa menettänyt*) pyytää, on edustuston viipymättä otettava yhteyttä häneen.

Vapautensa menettäneen pyynnöstä tieto vapauden menetyksestä välitetään hänen lähiomaiselleen tai muulle nimetylle henkilölle, hänen luonaan vierailaan mahdollisuuksien mukaan ja häntä avustetaan tarpeen mukaan oikeusavustajan ja muun paikallisen lainsäädännön mukaisen oikeusavun sekä tulkin saamiseksi.

20 §

Avustaminen vapauden menetyksen aikana

Vapauden menetyksen aikana edustusto pitää yhteyttä vapautensa menettäneeseen tarpeen ja paikallisten olosuhteiden mukaan.

Edustusto seuraa vapautensa menettäneen kohtelua ja asian hoitamista vieraan valtion viranomaisessa.

Edustusto voi harkintansa mukaan avustaa vapautensa menettänyttä hänen pyynnöstään armahduksen tai ennenaikaisen vapautuksen hakemiseksi taikka vapausrangaistuksen täytäntöönpanon siirtämiseksi.

21 §

Varojen välittäminen vapautensa menettäneelle

Edustusto voi välittää ulkoasiainministeriön tilille etukäteen tehtyä talletusta vastaan varoja vapautensa menettäneelle vapautumisen ehdoksi määrättyjen sakkojen tai takuumman maksamiseksi.

22 §

Syytetyn avustaminen

Jos rikoksesta syytetty ei ole menettänyt vapauttaan, edustusto avustaa syytettyä hänen pyynnöstään tarpeen mukaan oikeusavustajan ja muun paikallisen lainsäädännön mukaisen oikeusavun ja tulkin saamiseksi sekä pitää tarpeen mukaan yhteyttä syytetyyn.

6 luku

Palvelut kuolemantapauksessa

23 §

Kuolemantapauksesta ilmoittaminen

Jos edustusto on saanut ilmoituksen toimipiirissään kuolleesta 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilöistä, edustusto ilmoittaa kuolemantapauksesta ulkoasiainministeriölle. Tieto kuolemantapauksesta välitetään myös vainajan lähiomaiselle tai muulle läheiselle henkilölle, jonka henkilöllisyys ja olinpaikka ovat kohtuudella selvitettävissä.

24 §

Vainajan hautaaminen, tuhkaaminen ja kotiuttaminen

Edustusto voi ryhtyä toimenpiteisiin vainajan hautaamisen, tuhkaamisen tai Suomeen kotiuttamisen järjestämiseksi lähiomaisen pyynnöstä.

Jos vainajan lähiomainen ei huolehdi vainajan hautaamisesta, tuhkaamisesta tai Suomeen kotiuttamisesta, edustusto ottaa yhteyttä paikalliseen viranomaiseen vainajan hautaamiseksi tai tuhkaamiseksi paikallisen käytännön mukaisesti.

25 §

Selvityksen hankkiminen kuolemansyystä

Edustusto avustaa lähiomaisen pyynnöstä vainajan kuolintodistuksen tai muun kuolemansyyn selvityksen hankkimisessa, jos selvityksen hankkiminen ei muutoin ole mahdollista.

7 luku

Palvelut jäämistöasioissa

26 §

Jäämistön ilmoittaminen perilliselle

Jos edustusto saa tiedon viranomaiselta tai muulla tavoin jäämistöstä, johon 2 §:n 1 momentissa tarkoitettulla henkilöllä voi olla perintöoikeus, edustusto ilmoittaa siitä ulkoasiainministeriölle. Ulkoasiainministeriö välittää tiedon jäämistöstä Suomessa asuvalle perilliselle tai muulle asianosaiselle, jonka henkilöllisyys ja olinpaikka ovat kohtuudella selvitettävissä.

Edustusto ei kuitenkaan ilmoita jäämistöstä, jos jäämistö on otettu sen sijaintipaikkakunnalla perillisen tai muun siihen oikeutetun haltuun tai perillinen tai muu siihen oikeutettu on ryhtynyt hoitamaan jäämistöä.

27 §

Jäämistöasioihin liittyvät muut tehtävät

Jos Suomessa asuvalle 2 §:n 1 momentissa tarkoitulla henkilöllä on ilmeisesti perintöoikeus ulkomailla olevaan jäämistöön, edus-

tusto voi asianomaisen pyynnöstä tiedustella toimipiirinsä viranomaisilta, sijaitseeko jäämistö edustuston toimipiirissä sekä kenen hoidossa jäämistö on.

Edustusto avustaa tarvittaessa perillisiä pesänhoitajan saamisessa edustuston toimipiirissä sijaitsevan jäämistön hoitamiseksi.

8 luku

Palvelut yksityistä henkilöä koskevien tietojen hankkimiseksi

28 §

Kadonneeksi epäilty ja epäillyn rikoksen kohteeksi joutunut

Edustusto voi perustellusta syystä tiedustella sellaisen ulkomailla tilapäisesti oleskelevan 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua henkilön olosuhteita ja olinpaikkaa, jonka hänen huoltajansa tai lähiomaisensa epäilee kadonneen tai joutuneen rikoksen kohteeksi edustuston toimipiirissä. Edustusto tekee tiedustelun huoltajan tai lähiomaisen pyynnöstä ja ensisijaisesti toimipiirinsä viranomaisten välityksellä.

Edustusto voi ilmoittaa tiedustelijalle täysikäisestä henkilöstä saamansa tiedot vain asianomaisen suostumuksella. Suostumuksen puuttuessa edustusto voi ilmoittaa saamansa tiedot, jos on erittäin todennäköistä, että asianomainen olisi suostumuksensa antanut.

29 §

Lapsen olosuhteita koskeva tiedustelu

Edustusto voi tehdä ulkomailla tilapäisesti oleskelevan 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua lapsen olosuhteita koskevan tiedustelun hänen huoltajansa pyynnöstä, jos on perusteltua syytä epäillä, että lapsen olosuhteet vaarantavat tai uhkaavat vaarantaa lapsen terveyttä. Edustusto tekee tiedustelun ensisijaisesti toimipiirinsä viranomaisten välityksellä.

30 §

Henkilöä koskevan asiakirjan tai osoitetiedon hankkiminen

Edustusto voi sille tai ulkoasiainministeriölle tehdyn kirjallisen hakemuksen saatuaan hankkia toimipiiristään virkatodistuksia

tai muita henkilöä koskevia asiakirjoja sekä osoitetietoja, jos asiakirjan tai osoitetiedon hankkiminen on perusteltua hakemuksen tehneen 2 §:n 1 momentissa tarkoitettun henkilön tai yhteisön etujen, oikeuksien tai velvollisuuksien toteuttamiseksi.

9 luku

Palvelut lapsen palauttamiseksi

31 §

Edellytykset toimenpiteille lapsen palauttamiseksi

Edustusto avustaa lapsen palauttamisessa Suomeen, kun lapsen poisvientä Suomesta vieraaseen valtioon tai palauttamatta jättäminen vieraasta valtiosta Suomeen on luvaton lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain (361/1983) nojalla eikä lapsen palauttamista koskevan asian hoitaminen kuulu muun viranomaisen toimivaltaan lain, asetuksen taikka Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen perusteella.

Jos edustuston toimipiirissä pysyvästi asuva alle 16-vuotias lapsi on viety toisen edustuston toimipiiriin tai on jätetty sieltä palauttamatta, edustusto avustaa lapsen palauttamisessa:

1) jos lapsi tai hänen palauttamistaan pyytävä huoltaja on Suomen kansalainen;

2) jos lapsen poisviemistä tai palauttamatta jättämistä pidetään luvattomana sen valtion oikeusjärjestyksen mukaan, josta lapsi vietiin tai johon lapsi jätettiin palauttamatta; ja

3) jos lapsen palauttamista koskevan asian hoitaminen ei kuulu muun viranomaisen toimivaltaan.

32 §

Toimenpiteet lapsen palauttamiseksi

Edellä 31 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttyessä edustusto voi tarpeen mukaan ryhtyä 2—5 momentissa säädettyihin toimenpiteisiin lapsen palauttamiseksi.

Edustusto pyrkii edistämään lapsen vapaaehtoista palauttamista ja sovinnollisen ratkaisun aikaansaamista lapsen palauttamiseksi.

Edustusto avustaa lapsen huoltajan taikka muun lapsen huoltoon oikeutetun pyynnöstä ensisijaisesti tekemällä toimipiirinsä toimivaltaiselle viranomaiselle virka-apupyynnön:

1) lapsen olinpaikan ja hänen olosuhteitensa selvittämisestä sekä lapsen palauttamisesta;

2) paikallisen lainsäädännön mukaisen oikeusavustajan ja muun oikeusavun saamisesta lapsen palauttamista pyytäneelle; sekä

3) yleisluontoisten tietojen hankkimisesta asianomaisen valtion lainsäädännöstä tarpeellisilta osin.

Edustusto avustaa asianosaisten välisessä yhteydenpidossa ja välittää lapsen palauttamista koskevia tietoja ja asiakirjoja viranomaisille ja lapsen palauttamista pyytäneelle.

Edustusto avustaa lapsen kotiuttamisen järjestämisessä.

10 luku

Notaaripalvelut

33 §

Julkinen notaari edustustossa

Jäljempänä 34 §:ssä säädettyjä tehtäviä voi edustuston toimipiirissä suorittaa edustustossa palveleva avustaja tai hallinnollinen avustaja sekä virka-asemaltaan näitä korkeampi virkamies sekä muu ulkoasiainministeriön erityisestä syystä siihen valtuuttama edustustossa palveleva Suomen kansalainen.

Ulkoasiainministeriön päätöksellä voidaan rajoittaa 1 momentissa tarkoitettun henkilön oikeutta suorittaa määrättyjä 34 §:n mukaisia tehtäviä.

Kunniakonsuli voi toimialueellaan suorittaa niitä 34 §:ssä säädettyjä tehtäviä, joita suorittamaan ulkoasiainministeriö on hänet valtuuttanut.

34 §

Julkisen notaarin tehtävät edustustossa

Sellaisia tehtäviä, joita tarkoitetaan julkisesta notaarista annetussa laissa (287/1960) ja joita voidaan suorittaa edustustossa 2 §:n 1 momentissa tarkoitettun henkilön tai yhteisön pyynnöstä, ovat:

1) allekirjoituksen oikeaksi todistaminen;

2) jäljennöksen oikeaksi todistaminen asiakirjasta; sekä

3) todistuksen antaminen esitetyn asiakirjan sisällöstä.

Edustustossa voidaan lisäksi henkilön tai yhteisön pyynnöstä:

1) antaa esitetyn selvityksen perusteella elossaolotodistus tai todistus asiantilasta;

2) todistaa, jos Suomea sitova kansainvälinen sopimus ei sitä estä, edustuston toimipiirin viranomaisen antamassa asiakirjassa tai todistuksessa oleva allekirjoitus ja allekirjoittajan virka-asema oikeaksi, jos edustustolla on asianmukainen nimikirjoitusnäyte, tieto hänen virka-asemastaan sekä viranomaisen leimanäyte;

3) todistaa perustellusta syystä, että ulkoasiainministeriön julkisesta notaarista annetun lain 7 §:n 1 momentin nojalla antaman todistuksen allekirjoittajalla on asiakirjassa mainittu virka-asema ja että hänellä on ollut laillinen oikeus antaa sellainen todistus; sekä

4) suorittaa ne muut toimenpiteet, jotka ulkomailla kuuluvat edustustolle tai edustuston virkamiehelle lain, asetuksen tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen mukaan.

35 §

Oikeus kieltäytyä toimenpiteestä

Edellä 34 §:ssä tarkoitettu toimenpiteestä on oikeus kieltäytyä, jos asiakirjan tai muun selvityksen sisältö ei vastaa ulkoasiainministeriön tai edustuston tiedossa olevia tosiseikkoja tai jos on perusteltua syytä epäillä, että asiakirja, viranomaisen allekirjoitus tai viranomaisen antama todistus on väärennetty taikka asiakirja on laadittu käytettäväksi lainvastaiseen tarkoitukseen.

11 luku

Henkilötietojen käsittely kriisitilanteessa

36 §

Rekisterin pito ja käyttötarkoitus

Edustusto voi pitää henkilörekisteriä, jos se on välttämätöntä 4 luvussa tarkoitettujen henkilökohtaista turvallisuutta koskevien tehtävien suorittamiseksi. Edustusto päättää rekisterin perustamisesta.

Edustuston henkilörekisteriin sovelletaan henkilötietojen suojaa koskevaa lainsäädäntöä, jollei tässä laissa toisin säädetä.

37 §

Henkilötietojen käsittely ja säilyttäminen

Edustustolla on oikeus käsitellä 4 luvussa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja sekä saada salassapitosäännösten estämättä tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja muulta viranomaiselta, yhteisöltä tai henkilöltä.

Tietojen käsittelyyn hankitaan rekisteröidyn suostumus, jollei suostumuksen hankkiminen ole mahdotonta tai siitä aiheutuisi kohtuutonta vaivaa.

Rekisteröidyllä on oikeus kieltää häntä koskevien tietojen käsittely.

Jos henkilörekisteri ei ole enää tarpeellinen 4 luvussa tarkoitettujen henkilökohtaista turvallisuutta koskevien tehtävien suorittamiseksi, rekisteri on hävitettävä, jollei siihen talletettuja tietoja ole erikseen säädetty säilytettäväksi tai arkistoitaviksi ulkoasiainhallinnon asiakirjojen arkistointia koskevien säännösten mukaisesti. Perustetta ja käsittelyn tarvetta on arvioitava vähintään viiden vuoden välein.

38 §

Tietojen luovuttaminen ulkomaille

Edustusto saa luovuttaa henkilörekisteristä tietoja vieraan valtion viranomaiselle rekisteröidyn suostumuksella tai jos se on välttämätöntä rekisteröidyn elintärkeän edun suojaamiseksi.

12 luku

Erinäiset säännökset

39 §

Konsulipalveluista perittävät maksut ja muut kustannukset

Konsulipalveluista perittävistä maksuista päättää ulkoasiainministeriö.

Jos laissa ei toisin säädetä, ulkoasiainhallinto ei vastaa asian hoitamisesta aiheutuviin kustannuksiin, jotka johtuvat esimerkiksi sairaanhoidosta, evakuoinnista, kotiuttamisesta, vainajan hautaamisesta, tuhkaamisesta tai kotiuttamisesta, oikeudenkäynnistä, oi-

keudenkäyntiavustajan tai oikeudellisen neuvonantajan palkkaamisesta, tulkkauksesta taikka asian hoitamiseksi tarvittavien asiakirjojen hankkimisesta ja käännättämisestä.

40 §

Edustuston ilmoitusvelvollisuus

Edustuston tulee ilmoittaa ulkoasiainministeriölle toimipiirissään 3—9 luvun mukaisen konsulipalveluasian vireilletulosta, jos asian luonne sitä vaatii. Jos asian kiireellisyyden vuoksi välitön ilmoittaminen ei ole mahdollista, asiasta on ilmoitettava heti, kun se on asian vaatimien välttämättömien ja kiireellisten toimenpiteiden jälkeen mahdollista.

41 §

Tietojen saaminen ja luovuttaminen

Sen lisäksi, mitä 37 ja 38 §:ssä säädetään tietojen saamisesta ja luovuttamisesta, ulkoasiainministeriöllä ja edustustolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tietoja muulta viranomaiselta, yhteisöltä tai henkilöltä ja luovuttaa tietoja Suomen tai vieraan valtion viranomaiselle tässä laissa tarkoitettujen konsulipalvelujen antamiseksi, kun se on välttämätöntä asianomaisen hengen, terveyden taikka fyysisen tai psyykkisen hyvinvoinnin kannalta.

42 §

Takaisinperintä

Tässä laissa tarkoitettut avustukset ja maksut, joiden suoritus on laiminlyöty, peritään

ilman eri tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään. Valtion varoista maksettu avustus voidaan kuitenkin jättää perimättä, jos henkilö, jolta se olisi perittävä, on varaton, tai perimättä jättämiseen on muu erityinen syy.

43 §

Muutoksenhaku

Ulkoasiainministeriön tai edustuston tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin muutoksenhausta hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

44 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

45 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 199 .

46 §

Siirtymäsäännös

Jos jäämistöasia on tullut vireille edustustossa tai ulkoasiainministeriössä ennen 1 päivää tammikuuta 2002, edustusto tai ulkoasiainministeriö voi avustaa perillisiä jäämistön selvittämiseen tarvittavien asiakirjojen hankkimisessa ja jäämistövarojen tilittämisessä perillisille.

Laki

ulkoasiainhallinnosta annetun lain 6 ja 8 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §	2 §
Tällä lailla kumotaan 23 päivänä joulukuuta 1987 ulkoasiainhallinnosta annetun lain (1164/1987) 6 ja 8 §.	Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 199__.

_____

Helsingissä 17 päivänä helmikuuta 1999

_____

